

Warszawa, dnia 24 maja 2019 r.

Poz. 10

**DECYZJA NR DRR-WRRR.712.2.2019.EM
PREZESA URZĘDU TRANSPORTU KOLEJOWEGO**

z dnia 9 kwietnia 2019 r.

**w sprawie wydania decyzji zastępującej umowę między PKP Cargo S.A.
a „EUROTERMINAL SŁAWKÓW” sp. z o.o.
o wykorzystanie zdolności przepustowej na rozkład jazdy pociągów 2017/2018**

Działając na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.”, w związku z art. 13a ust. 1 i art. 30d ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 2117 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o transporcie kolejowym”, w postępowaniu administracyjnym wszczętym na wniosek PKP Cargo S.A., zwanej dalej „PKP Cargo” lub „Przewoźnikiem”, z 28 listopada 2018 r., znak: PD-CTPP.070.1.2018.2, dotyczący wydania przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, zwanego dalej „Prezesem UTK”, decyzji zastępującej umowę między PKP Cargo a „EUROTERMINAL SŁAWKÓW” sp. z o.o., zwaną dalej „Euroterminal Sławków” lub „Zarządcą”, a razem zwanymi dalej również „Stronami”, o wykorzystanie zdolności przepustowej na rozkład jazdy pociągów 2017/2018,

umaram postępowanie administracyjne w całości.

UZASADNIENIE

Stan faktyczny.

Pismem z 28 listopada 2018 r., znak: PD-CTPP.070.1.2018.2, które wpłynęło do Urzędu Transportu Kolejowego, zwanego dalej „UTK”, 7 grudnia 2018 r., PKP Cargo złożyła wniosek, zwany dalej „Wnioskiem”, o wydanie decyzji zastępującej umowę w sprawie wykorzystania zdolności przepustowej na rozkład jazdy pociągów 2017/2018, zwaną dalej „Umową”. Zgodnie z załączoną korespondencją między Stronami, rozmowy dot. zmiany treści umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej trwały w okresie od grudnia 2017 r. do kwietnia 2018 r.

W piśmie z 12 grudnia 2018 r., znak: DRR-WRRR.712.15.2018.2.EM, Prezes UTK, wezwał PKP Cargo do usunięcia braków formalnych we Wniosku. W odpowiedzi z 27 grudnia 2018 r. (data wpływu do UTK: 31 grudnia 2018 r.), znak: PD-CTPP.070.1.2018.3, dołączone zostały właściwe pełnomocnictwa, upoważniające wnioskodawców do złożenia Wniosku.

W związku z treścią wniosku, Prezes UTK wszczął dwa oddzielne postępowania administracyjne - pierwsze: o przydzielenie zdolności przepustowej na rozkład jazdy pociągów 2017/2018, znak: DRR-WRRR.712.15.2018 oraz drugie: o wykorzystanie zdolności przepustowej na rozkład jazdy pociągów 2017/2018, znak: DRR-WRRR.712.2.2019.

Strony zostały poinformowane o wszczęciu postępowania administracyjnego, w przedmiocie wydania decyzji zastępującej umowę o wykorzystanie zdolności przepustowej na rozkład jazdy pociągów 2017/2018 pismem Prezesa UTK z 10 stycznia 2019 r., znak: DRR-WRRR.712.2.2019.5.EM.

Pismem z 11 stycznia 2019 r., znak: DRR-WRRR.712.2.2019.6.EM, Prezes UTK zawiadomił Strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, oraz poinformował, że do materiału dowodowego w sprawie włączone zostały poniższe dokumenty:

- 1) pismo od PKP Cargo z 28 listopada 2018 r., znak: PD-CTPP.070.1.2018.2;
- 2) pismo od PKP Cargo z 27 grudnia 2018 r., znak: PD-CTPP.070.1.2018.3.

W dniu 23 stycznia 2019 r., do UTK wpłynął wniosek wniesiony przez pełnomocników Euroterminal Sławków o wydłużenie terminu na zajęcie stanowiska w sprawie. Zważając na art. 10 § 1 k.p.a. w związku z art. 7 k.p.a., w celu zapewnienia stronie możliwości czynnego udziału w postępowaniu, w tym wypowiedzenia się co do zebranych

dowodów i materiałów oraz złożenia stanowiska w sprawie, Prezes UTK przychylił się do wniosku wyznaczając nowy termin na dzień 8 lutego 2019 r.

Pismem z 24 stycznia 2019 r., znak: DRR-WRRR.712.2.2019.12.EM, Prezes UTK, z uwagi na skomplikowany charakter sprawy wyznaczył nowy termin załatwienia sprawy na 31 marca 2019 r.

W piśmie z 30 stycznia 2019 r., znak: PD-CTPP.070.1.2018.4, PKP Cargo podtrzymała w całości Wniosek.

Do UTK 13 lutego 2019 r. wpłynęło pismo od Euroterminal Sławków zawierające stanowisko strony we wskazanej sprawie. Odnosząc się do materiału dowodowego w sprawie Zarządca wnioskował o umorzenie niniejszego postępowania.

Pismem z 1 marca 2019 r., znak: DRR-WRRR.712.2.2019.15.EM, Prezes UTK ponownie zawiadomił Strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, oraz poinformował, że do materiału dowodowego w sprawie włączone zostały poniższe dokumenty:

- 1) pismo od Euroterminal Sławków z 8 lutego 2019 r. zawierające stanowisko strony;
- 2) pismo od PKP Cargo z 30 stycznia 2019 r., znak: PD-CTPP.070.1.2018.4, podtrzymujące w całości wniosek o wydanie decyzji zastępującej umowę o wykorzystanie zdolności przepustowej na rozkład jazdy pociągów 2017/2018.

Korzystając, ze swojego uprawnienia, PKP Cargo pismem z 11 marca 2019 r. znak: PD-CTPP.070.1.2018.12, podtrzymała wniosek o wydanie przez Prezesa UTK decyzji w sprawie wykorzystania zdolności przepustowej na rozkład jazdy 2017/2018.

Mając na względzie powyższy stan faktyczny, Prezes UTK zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o transporcie kolejowym, Prezes UTK jest centralnym organem administracji rządowej będącym krajową władzą bezpieczeństwa i krajowym regulatorem transportu kolejowego w rozumieniu przepisów Unii Europejskiej m.in. z zakresu regulacji transportu kolejowego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o transporcie kolejowym, *do zadań Prezesa UTK, w zakresie regulacji transportu kolejowego, należy nadzór nad sprawiedliwym i niedyskryminującym traktowaniem przez zarządców wszystkich aplikantów w zakresie dostępu do infrastruktury kolejowej przez nadzór nad zawieraniem umów o wykorzystanie zdolności przepustowej oraz o wykorzystanie zdolności przepustowej.* Ponadto, na podstawie art. 30d ust. 3 ustawy o transporcie kolejowym: *Prezes UTK wydaje decyzję w sprawie wykorzystania zdolności przepustowej, określając w niej warunki umowy ustalone przez strony oraz dokonując rozstrzygnięć w tych częściach, w których strony nie doszły do porozumienia.* W związku z powyższym Prezes UTK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniosku PKP Cargo w niniejszym postępowaniu, prowadzonym zgodnie z przepisami k.p.a., stosowanymi w związku z art. 13a ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym.

Aplikant wnoszący do zarządcy o wykorzystanie zdolności przepustowej lub zarządca może złożyć do Prezesa UTK wniosek o wydanie decyzji zastępującej umowę o wykorzystanie zdolności przepustowej w sytuacji, w której Strony nie dojdą do porozumienia w sprawie warunków zawarcia umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej (art. 30d ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym, który stanowi, że *w przypadku gdy przewoźnik i zarządca nie dojdą do porozumienia w zakresie postanowień umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej, Prezes UTK, na wniosek zarządcy lub przewoźnika kolejowego, wydaje decyzję w sprawie wykorzystania zdolności przepustowej, która zastępuje umowę o wykorzystanie zdolności przepustowej).*

Stosownie do art. 13a ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym, *do postępowania przed Prezesem UTK stosuje się, z zastrzeżeniem art. 13b ust. 2 i 3, przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.*

Zgodnie z treścią art. 104 § 1 k.p.a., *organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej.*

Prezes UTK oparł swoje ustalenia faktyczne na twierdzeniach PKP Cargo zawartych we Wniosku, informacjach znajdujących się w dokumentach stanowiących załączniki do Wniosku oraz stanowisku Euroterminal Sławków przedstawionym w piśmie z 8 lutego 2019 r., stwierdzając, co następuje.

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie jest wydanie decyzji zastępującej umowę o wykorzystanie zdolności przepustowej na rozkład jazdy pociągów 2017/2018. Należy stwierdzić, że okres, którego dotyczy Wniosek, a więc czas obowiązywania rozkładu jazdy 2017/2018 upłynął. Rozkład ten obowiązywał w okresie od północy w drugą sobotę grudnia 2017 r. do północy w drugą sobotę grudnia 2018 r. (zgodnie z art. 29f ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym roczny rozkład jazdy obejmuje okres od drugiej soboty grudnia do północy w drugą sobotę grudnia następnego roku).

Biorąc pod uwagę powyższe, dzień 8 grudnia 2018 r. był ostatnim dniem w którym powinna obowiązywać umowa o wykorzystanie zdolności przepustowej. Decyzja zastępująca umowę o wykorzystanie zdolności przepustowej kształtuje

stosunki prawne między Stronami przez czas trwania rozkładu jazdy pociągów na konkretny rok. Ze względu na to, że wniosek o wydanie decyzji wpłynął do UTK 7 grudnia 2018 r., a braki formalne wniosku zostały usunięte pismem z 27 grudnia 2018 r. (data wpływu do UTK: 31 grudnia 2018 r.), znak: PD-CTPP.070.1.2018.3, tj. po zakończeniu okresu obowiązywania rocznego rozkładu jazdy pociągów 2017/2018, nie jest możliwe wydanie wnioskowanej decyzji. Decyzje wydawane przez Prezesa UTK zastępujące umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej mają charakter konstytutywny i wywołują skutki *ex nunc* czyli kształtują stosunki między Stronami od momentu wydania decyzji. W związku z tym niezasadne jest wydanie decyzji z mocą wsteczną.

Odnosząc się do stanowiska przedstawionego przez Euroterminal Sławków należy stwierdzić, że wskazane przez Stronę okoliczności dotyczące współpracy Stron w okresie obowiązywania poprzednich rozkładów jazdy oraz dotychczasowego sposobu zawierania umów z PKP Cargo, Prezes UTK stwierdza, że nie mają one wpływu na zakres niniejszego postępowania, które dotyczy ustalenia warunków umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej w okresie obowiązywania rozkładu jazdy 2017/2018.

W związku z tym, że ani w okresie negocjowania przez Strony warunków umowy (to jest od grudnia 2017 r. do kwietnia 2018 r.) ani w czasie trwania rozkładu jazdy 2017/2018, aż do 7 grudnia 2018 r. do Prezesa UTK nie wpłynął wniosek o wydanie decyzji zastępującej umowę o wykorzystanie zdolności przepustowej, nie było prawnej możliwości do podjęcia merytorycznego rozstrzygnięcia w tej sprawie.

Zgodnie z art. 105 § 1 k.p.a. gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części.

Wyżej wymieniony przepis, poprzez użycie przez ustawodawcę sformułowania „wydaje”, stanowi normę bezwzględnie obowiązującą, co oznacza, że Prezes UTK jest zobowiązany do umorzenia postępowania w sytuacji gdy brak jest przedmiotu sprawy, który podlegałby rozpatrzeniu.

Odnosząc się do zagadnienia bezprzedmiotowości postępowania, wskazać należy, że zgodnie z poglądem Naczelnego Sądu Administracyjnego, zwanego dalej „NSA”, zawartym w wyroku z 29 czerwca 2009 r. (sygn. akt II OSK1055/08): *bezprzedmiotowość postępowania zachodzi jedynie w sytuacjach, gdy w świetle prawa materialnego i ustalonego stanu faktycznego brak jest sprawy administracyjnej mogącej być przedmiotem postępowania. Tym przedmiotem jest zaś konkretna sprawa, w której organ administracji państwowej jest władny i jednocześnie zobowiązany rozstrzygnąć na podstawie przepisów prawa materialnego o uprawnieniach lub obowiązkach indywidualnego podmiotu.* Natomiast Wojewódzki Sąd Administracyjny, zwany dalej „WSA”, w Szczecinie w wyroku z 13 marca 2013 r. (sygn. akt II SA/Sz 356/12) stwierdził, że: *Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego, o której stanowi art. 105 § 1 k.p.a. zachodzi, gdy brak jest jednego z elementów stosunku materialnoprawnego, wobec czego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Może mieć ona charakter podmiotowy lub przedmiotowy. Pierwszy z przypadków zachodzi wtedy, gdy z żądaniem występuje podmiot, któremu nie służy przymiot strony w postępowaniu, drugi – gdy sprawa nie ma charakteru administracyjnego, albo gdy nastąpiło przedawnienie żądania lub gdy brak jest przedmiotu żądania.(...).*

Z powyższego wynika, że zawsze w przypadku stwierdzenia przez organ administracji publicznej obiektywnych przesłanek bezprzedmiotowości postępowania, organ zobowiązany jest to postępowanie umorzyć w oparciu o art. 105 § 1 k.p.a. Jak podkreśla się w doktrynie i orzecznictwie, nie ma wówczas podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty, a dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy.

Umorzenie postępowania administracyjnego jest wyjątkiem od stanu funkcjonowania prawa związanego z możliwością kształtowania w oparciu o normy administracyjnego prawa materialnego przez organ administracji publicznej, sytuacji podmiotów administrowanych. Umorzenie postępowania administracyjnego powinno więc być traktowane jako środek ostateczny, mający zastosowanie tylko w sytuacjach, kiedy nie ma możliwości podjęcia merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy (wyrok NSA z 9 października 1998 r., sygn. akt IV SA 1634/96, niepubl.), co wynika z wystąpienia trwałej przeszkody uniemożliwiającej wydanie rozstrzygnięcia co do istoty sprawy (wyrok WSA w Warszawie z 22 maja 2007 r., sygn. akt III SA/Wa 689/07, Legalis).

W orzecznictwie sądów administracyjnych wskazuje się, że: *bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia* (tak: NSA w wyroku z 24 kwietnia 2003 r., sygn. akt III SA 2225/01).

Na stosunek materialno-prawny składają się cztery elementy:

- 1) podmiot stosunku,
- 2) przedmiot stosunku,

- 3) sfera faktów mających znaczenie dla możliwości konkretyzacji stosunku,
- 4) sfera prawna, z której wywodzi się określony stosunek prawny (interes prawny), przesądzający o możliwości i kształcie konkretyzacji tego stosunku.

W świetle ugruntowanego w orzecznictwie poglądu brak któregokolwiek z wymienionych powyżej elementów stosunku materialnoprawnego oznaczać będzie, że postępowanie administracyjne stało się bezprzedmiotowe.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, Prezes UTK stwierdza, że przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie jest rozstrzygnięcie w zakresie wzajemnych praw i obowiązków zarządcy i przewoźnika kolejowego w odniesieniu do przydzielonej zdolności przepustowej oraz sposób i warunki jej wykorzystania. Powyższe rozstrzygnięcie zapada w formie decyzji zastępującej umowę o wykorzystanie zdolności przepustowej na konkretny, roczny rozkład jazdy pociągów, w tym przypadku na rozkład jazdy pociągów 2017/2018. Mając jednak na uwadze, że okres, którego dotyczy Wniosek, a więc czas obowiązywania rozkładu jazdy 2017/2018 upłynął 8 grudnia 2018 r., uznać należy, że odpadł przedmiot niniejszej sprawy administracyjnej. Nie jest bowiem możliwym wydanie ww. decyzji w sytuacji, gdy nie obowiązuje już rozkład jazdy pociągów, którego miała dotyczyć przedmiotowa decyzja. Należy bowiem pamiętać, że decyzja wydawana przez Prezesa UTK zastępująca umowę o wykorzystanie zdolności przepustowej ma charakter konstytutywny i wywołuje skutki *ex nunc* czyli kształtuje stosunki między Stronami od momentu wydania decyzji. Tym samym, z powodu braku przedmiotu sprawy, niniejsze postępowanie stało się bezprzedmiotowe.

W konsekwencji Prezes UTK, zgodnie z art. 105 § 1 k.p.a., umorzył niniejsze postępowanie w całości.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

POUCZENIE

Od decyzji nie służy odwołanie. Strona niezadowolona z decyzji może jednak zwrócić się do Prezesa UTK z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej decyzji. Jeżeli strona nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do WSA w Warszawie skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji stronie. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa UTK. Wpis od skargi wynosi 200 zł (art. 15 w zw. z art. 127 § 3 w zw. z art. 129 § 2 k.p.a. w zw. z art. 3 § 2 pkt 1 oraz art. 13 § 2, art. 52 § 1 i § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1302 z późn. zm.), zwanej dalej „p.p.s.a.”, w związku z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2003 r. Nr 221, poz. 2193 z późn. zm.).

Stronie przysługuje możliwość ubiegania się o prawo pomocy, obejmujące zwolnienie strony od kosztów sądowych oraz bezpłatne ustanowienie profesjonalnego pełnomocnika, na zasadach określonych w art. 239 – 262 p.p.s.a.

Strona może złożyć oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. W przypadku złożenia takiego oświadczenia przez wszystkie Strony postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Złożenie oświadczenia następuje na zasadach ogólnych przewidzianych dla wniesienia podania, określonych w art. 63 § 1 k.p.a.

Prezes Urzędu Transportu Kolejowego *Ignacy Góra*